

Az online egyéni vadászati napló alkalmazásának lehetőségei

(Possibilities of Using Online Individual Hunting Log)

Bögöti Gábor*

Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Szakképző Iskola, Szombathely

Kivonat

Magyarországon közel 70 000 vadász hódol szenvedélyének nap, mint nap. Vadászatot folytatni kizárólag akkor lehet, ha előtte bejegyzés kerül az egyéni vadászati naplóba. Ez jelenleg kizárólag papír alapon működik. A digitális eszközök és az internet hozzáférés fejlődésével rövidesen elengedhetetlen lesz az online elérés és beírás lehetősége. Erre a célra jött létre az E-Hunting program, melynek alkalmazása új dimenziókat nyithat a vadászok életében.

Kulcsszavak: vadászat, online vadászati napló, E-Hunting program

Abstract

About 70 000 hunters pursue their hobby day by day in Hungary. Hunting can only take place if it is entered in the individual hunting log prior to it. It is currently working exclusively on paper. With the development of digital assets and Internet access, online access and logging will be essential in the near future. For this reason, the E-Hunting program was created, which can be used to open new dimensions in hunters' lives.

Keywords: hunting, online hunting log, E-Hunting program

1. A jogszabályi keretek és a jövő lehetőségei

A vadászat biztonsága és rendje érdekében az 1996. LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról valamint a vadásatról és annak kiegészítő rendelete (2004/79.) kötelezővé tette a vadászatra jogosultak számára az egyéni és társas vadászati napló alkalmazását. Egyéni vadászatot megkezdeni kizárólag akkor lehet, ha a vadászatra jogosult tagja vagy alkalmazottja vadászat előtt bejegyzést tesz a vadászat pontos idejéről, kezdetéről, végéről illetve annak helyéről. Fel kell jegyezni a vadászatban résztvevők nevét érvényes állami vadászjegy illetve vadászati engedélyszámát. Ha elejtés történt tevékenységünk után be kell írunk az elejtett vad fajtát, ivarát, darabszámát. Hibázás esetén szintén rögzítenünk kell a lövés tényét valamint annak pontos idejét.

* bg.hermanisk@gmail.com

A bejegyzés jelenleg csak papír alapon történhet. Az informatikai eszközök fejlődésével és a mobilinternet lehetőségeinek bővülésével azonban lassan szükségessé válik az egyéni vadászati napló online formában történő elérése. Az Országos Magyar Vadászati Védegyelet úgy döntött, hogy ebben az évben megvizsgálja az interneten keresztül történő bejegyzés lehetőségét. Ez a szándék teret nyit annak az elképzelésnek, ami évek óta foglalkoztat engem, mint gyakorló vadászt illetve programozó barátomat Eső Pétert, aki az informatika világában érzi otthon magát. Kettőnk tapasztalataiból és munkájából létrejött az úgynevezett E-Hunting program illetve szolgáltatáscsomag, mely a jövőben nagyságrendekkel megkönnyítheti hazánk vadászainak mindennapos tevékenységét. Teszi ezt úgy, hogy közben a papír alapú naplóhoz képest is jóval nagyobb biztonságot garantál számos kényelmi funkció biztosítása mellett.

2. Gazdaságosság és környezetvédelem

A program legnagyobb előnye, hogy a nap huszonnégy órájában bármikor bárhol elérhető ahol van minimális internetes elérhetőség, legyen az vezetékes vagy vezeték nélküli hálózat. Napjainkban több ezer vadász lakik viszonylag messze annak a vadászatra jogosultnak a területétől, ahol tagsági jogviszonyt szerzett. A program segítségével a világ bármely pontjáról kényelmesen néhány másodperc alatt beírható a kedvenc magaslesünk vagy szektorunk, ahol például hazautazás után egy hétfégi estén vadászat közben szeretnénk kipihenni egy üzleti út fáradalmait. Hasonlóan könnyíti meg a rendszer a mindennapjainkat, ha a vadásztársaság egyéni vadászati naplójáig sokat akár több tíz kilométert kell kerülnünk azért, hogy beírassunk és utána szintén kilométereket utazunk a kiszemelt területre. Arról nem is beszélve, ha sikerrel jártunk és terítékre hoztunk egy vadat, ugyanezt az útvonalat kell megismételni. Az E-Hunting segítségével munkahelyről vagy otthonról is bejegyzést tehetünk felesleges kilométerek megtétele nélkül.

A programot elsőként a Herman Ottó Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium oktatási vadászterületére terveztük meg. A vadászatra jogosult neve Alpokaljai Vadászati Közösség Vadásztársasága. A Vt. 4300 hektáron gazdálkodik és 32 vas megyei vadász alkotja a tagságot. A társaság területi kiterjedését tekintve országos viszonylatban kicsinek mondható. Annak érdekében, hogy a sportvadászoknak ne kelljen sokat utazni és kerülni három településen került kihelyezésre egyéni vadászati napló. Ennek ellenére saját magam példájából kiindulva hétköznapi léptékkal mérve jelentős összeget és rengeteg időt takarítanak meg az online beírási lehetőséggel. A tagság lakhelyét, pontos címét figyelembe véve végeztem számítást. Egy átlagos vadászút a lakhelytől a területig 20 km. Egy évben egy tag átlagosan 50 alkalommal megy egyéni vadászatra. A minél jobb terület érdekében a vadásztársaság az esetek 50 százalékában jóval vadászat előtt tesznek bejegyzést az ígéretes szektor lefoglalása érdekében, így az utat a siker érdekében kétszer is megteszik. 10 literes terepjáró fogyasztással és átlagos üzemanyagárral számolva az online beírási lehetőséggel fejenként ebben az esetben minimum 18 000 forintot lehetne megspórolni évente. Ez 32 tag esetén minimum 560 000 forint egy vadászati évben.

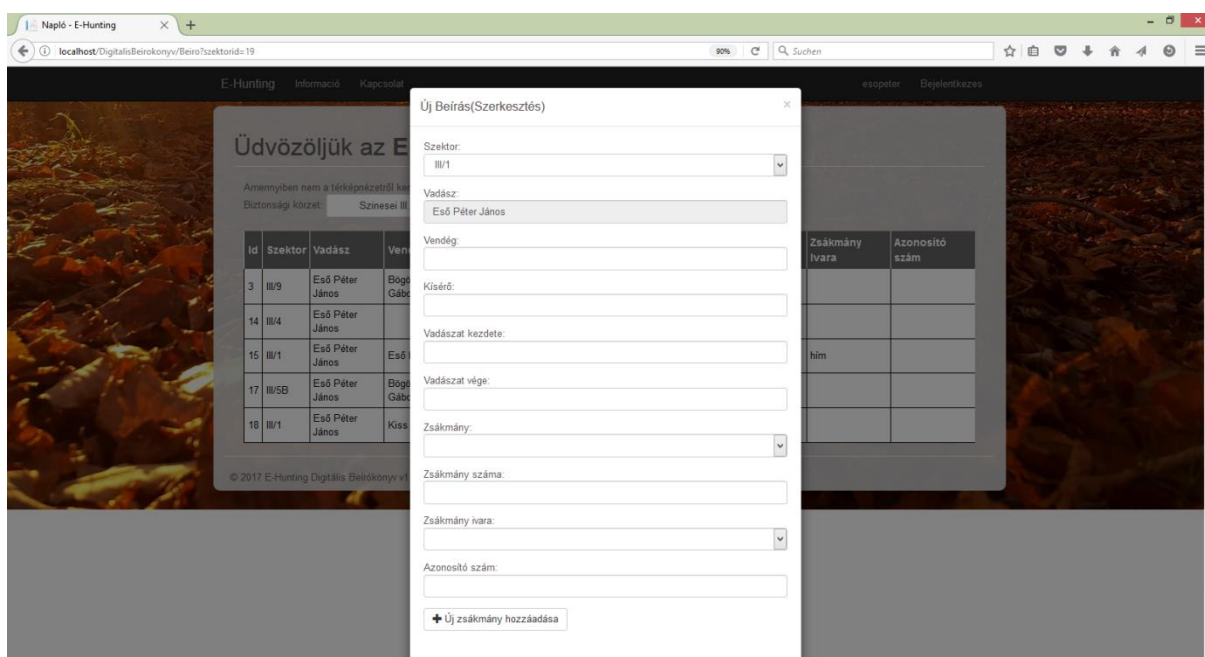
Vannak olyan körülmények, melyek ezt a költséget jelentősen növelik:

- ha a vadászterület nagyobb,
- ha a vadászterület csak egy beírókönyvet üzemeltet,
- ha a tagság messzebből jár vadászni, mint a példaként felhozott vadásztársaságnál,
- ha a vadászatra jogosult tagjai még aktívabban járnak ki, mint a vizsgált esetben.

Mindemellett figyelembe kell venni, hogy a hivatásos vadászok, akik egész évben szinte minden nap vadmegfigyelést és bérvadásztatást végeznek az esetek többségében a vadász-társaság költségére tankolják meg magas fogyasztású autójukat. Ez a költség nem a tagoknál, hanem rögtön a vadász-társaság költségvetésében realizálódik. Ebben az esetben is százezres nagyságrendről beszélhetünk évente. A költséghatékonyság mellett fontos szempont egy természethez kötődő tevékenységnél, hogy a káros anyag kibocsátás minimalizálva legyen.

3. Biztonság és időmegtakarítás

A megtakarítható pénz mellett van két még fontosabb tényező, az elengedhetetlen biztonság és a megtakarítható idő. Amikor valaki vadászatra megy köteles tájékozódni társai hollétéről. Egyrészt azért, hogy a vadászok figyeljenek és vigyázzanak egymásra másrészt pedig azért, hogy a les vagy szektor megközelítésekor és elhagyásakor társaink tevékenységét ne zavarjuk meg helytelen útvonal megválasztással. A tapasztalat azt mutatja, ha valaki például a délutáni órákban bejegyzést tett a vadászati naplóba vadászat előtt nem akar energiát fordítani arra, hogy kitérővel és idővesztéssel újra fellapozza a könyvet és társai beírását megtekintse. Ennek egyenes következménye, hogy gyakran fogalma sincs a sportvadászoknak hogy van-e a közelükben valaki. Ez konfliktusokhoz, sőt akár balesetekhez is vezethet. Az E-Hunting egyszerű megoldást kínál. A programba belépve néhány másodperc alatt megnézhetjük, hol tartózkodnak a társaink. Ez a művelet elvégezhető indulás előtt sőt mobilinternet segítségével akár a magaslesen is, hiszen olyan is lehet, hogy valaki a mi helyfoglalásunk után tesz bejegyzést. Mivel a szoftver térkép alapú és minden vadászatra jogosult esetén személyre szabott rendkívül látványos ez a funkció. Ez sokat segíthet a kezdő, a terület határait még nem jól ismerő, tapasztalatlan vadász-társak egyszerűbb boldogulásában és a balesetveszély megelőzésében.

1. kép: Beíró felület az E-Hunting programban

A papír alapú beírás sajnos nem szűri ki azokat az eseteket, amikor egy vadász a társa bejegyzését figyelmen kívül hagyva ugyanoda írja be magát. Jómagam hajnali vadászaton voltam elszenvédője annak, hogy a vadásztársam nem tekintette meg az én korábbi beírásomat és ugyanoda szándékozott kimenni, vadászni. Egy ilyen találkozás a sötét hajnali órákban nem csak kellemetlenséget, hanem komolyabb következményeket is szülhet. Az E-Hunting segítségével teljesen kizárhatóak az ilyen szituációk. Ha egy szektor lefoglalásra kerül a következő másodpercben másnak nincs lehetősége ugyanoda beírni.

Bosszantó érzés a vadászok számára, ha vadászat során kiderül, hogy a kolléga egy ígéretes területre a beírás ellenére nem érkezett meg. Az esetek zömében ez azért történik, mert közbejön valami és a sportvadásznak sem ideje sem kedve nincs azért autózni, hogy érvénytelenítse bejegyzését. Az online lehetőséggel ez a probléma is könnyen és gyorsan orvosolható.

A vadászok főként kiváló látási viszonyok mellett gyakran kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy az elejteni kívánt vadat nem a saját szektorukban pillantják meg, hanem a szomszédban néhány száz méterrel odébb. Papír alapú beírás esetén nincs lehetőség a mobilitásra. Az online rendszer lehetőséget biztosít arra, hogy a vadásztárs mobilinterneten befejezetté nyilvánítsa a vadászatát és a következő percben más szabad helyen elkezdjen egy újat. Ez a lehetőség szintén csökkenti a balesetveszélyt a könnyen elcsúszó vadászok esetén és biztosítja a legális vadászat kereteit. Természetesen az etikusság elvére hivatkozva a vadásztársaság kérheti ennek a funkciónak a törlését a vadállomány kímélete érdekében. A szektorváltást az előbb említett példán kívül egyszerűbb helyzet is indokolhatja. A vadászat során egyik pillanatról a másikra megváltozhat a szélirány, ami esélyeinket gyakran drasztikus csökkenti. Ha birtokában vagyunk az E-Hunting alkalmazásnak anélkül foglalhatunk el másik magaslelet, hogy az egyéni vadászati naplóhoz kelljen autózni.

4. Az adminisztráció egyszerűsítése

Ha a vadászatunk eredményes volt a terítékre kerülő vad fajtát, ivarát, darabszámát és a vaddal történő intézkedést online tudjuk beírni és nem kell kilométereket kerülnünk a beírókönyvhöz az esemény rögzítéséhez. Vannak olyan esetek, amikor a lövés sajnos célt téveszt és elhibázzuk a vadat. Annak érdekében, hogy a vadászat ellenőrzött keretek között történjen, a hibázás tényét is rögzítenünk kell. Így minden lövésnek megvan a „gazdája” és az orvvadászatot könnyebb kiszűrni. Kritikát gyakorolva bizony elmondható, hogy a vadászok egy része a hibázás beírására sem időt sem üzemanyagot nem akar szánni főleg a késői órákban. Az E-Hunting bevezetésével néhány másodperc alatt bejegyezhető a hibázás is.

A papír alapú naplóban gyakran olvashatatlan egyes kollégák beírása. A helyzetet rontja, ha a hideg téli napokon nem fog a kihelyezett toll, vagy éppen valaki bejegyzése miatt zsíros lett a papír. Az alkalmazás egységes és olvasható betűtípust valamint méretet alkalmaz. A program képes arra, hogy megjegyezze a vendégek nevét vadászjegy illetve vadászati engedélyszámát, így a második közös vadászatunkon legördíthető formában egyszerű a vadásztársunk beírása. Ugyanez igaz a kísérőnk nevére is.

A vad akkor kerül a vadásztársaság tulajdonába, ha a birtokbavételkor a vadászatra jogosult számára kiadott egyéni nagyvad azonosítót belehelyeztük. Ez a nyolcjegyű szám kerül rögzítésre a beírókönyvben illetve kíséri a vadat annak teljes feldolgozásán keresztül. A program lehetővé teszi előre a nagyvad azonosítók rögzítését a programban, így ha a sportvadász elejt egy vadat legördíthető opcióként megjelennek a számára kiadott nagyvad azonosítók sorszámai. A szám digitális formátumban mindenki számára olvasható, így a

hivatásos vadászok elkerülhetik azt a kellemetlen helyzetet, amikor trófeabírálaton kiderül, hogy az egyik elejtő elírása miatt két trófeás vadat tévedésből egy sorszámon akarnak elbírálni. Ebben az esetben újra fel kell keresni az egyéni vadászati naplót és azt átlapozva ellenőrizni kell a számokat.

A vadászatra jogosultak a hatóság által jóváhagyott éves terv alapján hasznosítják a vadat. Ennek folyamatos figyelemmel kísérése a hivatásos vadászok dolga. A vadászat intenzitásától függően hetente havonta felkeresik vagy begyűjtik az egyéni vadászati naplókat és összesíté- nek. Az E-Hunting folyamatosan végzi az összesítést és az összes adatot lehívhatóvá, nyomtat- hatóvá teszi. Ennek köszönhetően a dokumentációt is nagyban megkönnyíti. Bármilyen adat még a vadásztársak aktivitása vagy éppen eredményessége is egy kattintással kimutatható.

A vadászati év során a szakszemélyzet vagy a vezetőség sokféle közleményt küldhet a tagságnak. Ilyen lehet a vadkárrelhárító vadászat beosztása, társas vadászatok időpontja, tagdíjfizetési kötelezettség. A közlés módja lehet a kifüggesztés, levél vagy email küldése. A gyakorlat azt mutatja, hogy a sportvadászok könnyen elsiklanak az üzenetek felett. A program lehetővé teszi, hogy előre kijelölt személyek például a vezetőség tagjai üzeneteket küldjenek a tagságnak rendszeren belül. Az üzenet az E-Hunting-ba való belépést követően rögtön megjelenik így bejegyzést csak akkor tehetünk, ha elolvastuk az értesítést. A térkép alapú szoftver lehetővé teszi a vadkárveszéllyel fenyegetett területek berajzolását. Ez sokat segíthet azoknak a vadászoknak, akik csak ritkán tudnak szenvedélyüknek hódolni. A vadkáros területek bejelölési lehetősége a mezőgazdasági területek hatékonyabb megvédését így a vadkárra kiadott költségek jelentős csökkentését is elősegíti.

5. A program működésének biztonsága

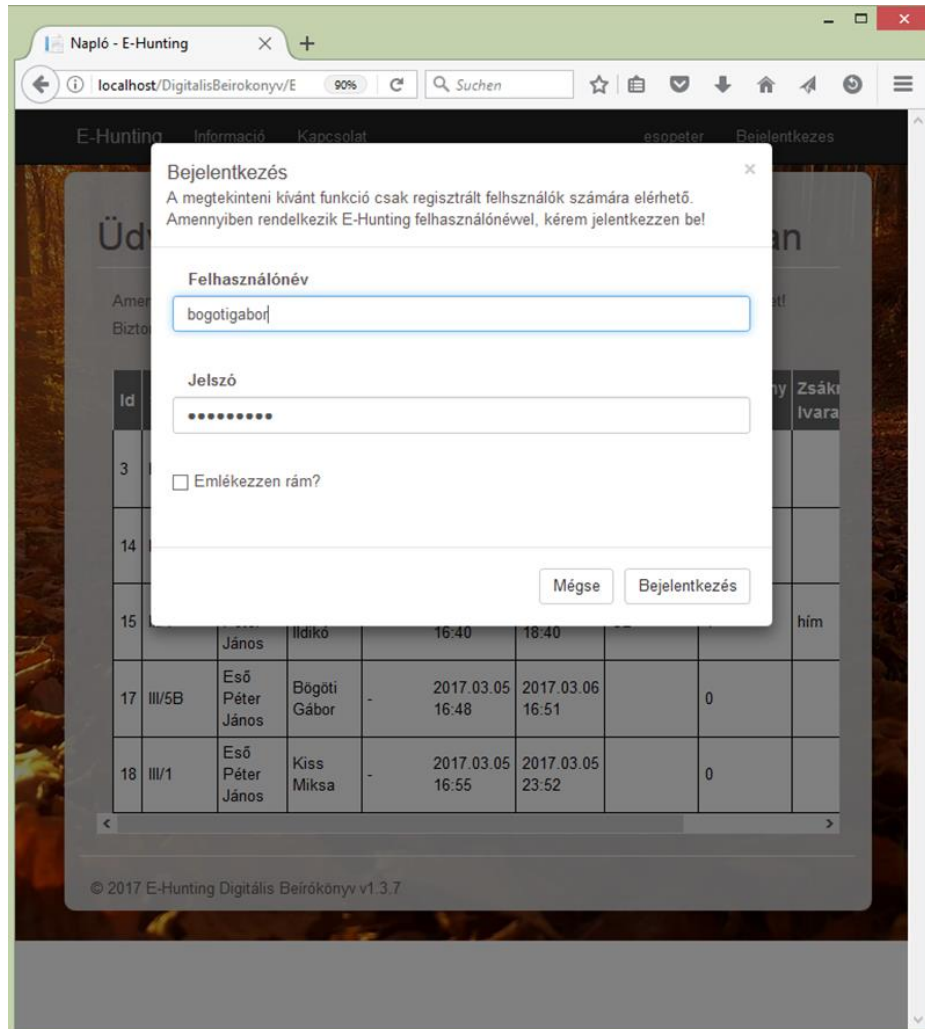
Fontos kérdés, hogy mi biztosítja a program biztonságát. Jelenleg a papír alapú vadászati naplókat zömében olyan helyen tárolják, ahol minden tag bármikor hozzáférhet, például vadászházban, de leggyakrabban utcán zárt dobozban, amihez minden tagnak van kulcsa. Eltulajdonítani, megromlani sajnos elég egyszerű és elő is fordul. Az E-Hunting szerveren keresztül működik. Minden felhasználónak egyéni jelszava van, amelyet tetszés szerint meg is változtathat, ezek kezelése titkos. Beírási jogosultsága értelemszerűen csak a tagságnak van. Az egyéni vadászati naplót a vadászati és rendőrhatalóság is ellenőrizheti. Megegyezés kérdése, hogy a hely, illetve megye szerinti hatóságok kapjanak-e olyan kódot, amellyel megtekintési jogosultságot szereznek. Azért lenne célszerű így eljárni, mert lakossági bejelentés alapján tett panasz esetén könnyen ellenőrizhető kiszállás nélkül, hogy folyik-e bejelentett vadászati tevékenység például lakott terület közelében.

Az E-Hunting professzionálisan megtervezett rendszere akár az ország összes vadászatra jogosultja számára képes működtetni az egyéni vadászati napló elérhetőségét a nap huszonnégy órájában, garantáltan szünetmentesen.

Néhány tényező van csupán, ami egy darabig lokális jelleggel korlátozhatja az online beírás lehetőségét. Nem mindegy, hogy milyen a vadásztársaság összetétele. A rendszer működtetéséhez szükséges minimális gyakorlat a számítógép vagy okostelefon használata terén. Nyilván az idősebb vadásztársaktól nem lehet elvárás ennek az ismeretnek a gyors elsajátítása. A másik behatóról körülmény a mobilinternetes lefedettség. Azoknál a vadásztársaságoknál, ahol a mobilinternet elérés gyenge, a magaslesen elvégezhető műveletek lehetősége korlátozódhat. Ezt leszámítva a rendszer tökéletesen üzemeltethető.

Az E-Hunting szolgáltatáscsomag lehetővé teszi, hogy az egyéni vadászati naplót minden vadászatra jogosult részére testre lehessen szabni. A tervezéséhez a digitális térkép mellett

szükség van a Vt. saját szabályzatára. Ez alapján lehet programozni például, hogy adott napon mikor lehet elkezdni a beírást, mely szektorokban lehet vadászni és melyekben nem. Ezeknek a lehetőségeknek a tárháza végtelen. Bármilyen kérésnek eleget lehet tenni.

2. kép: Belépőfelület az E-Hunting programban

6. Összegzés

Az E-Hunting program az egyéni vadászati napló jövőjét testesíti meg. Fokozott biztonságot, átláthatóságot és praktikus opciókat biztosít. Megkönnyíti az adminisztrációt. Amennyiben a jogszabályok lehetőséget biztosítanak a rendszer alkalmazására, minden sport és hivatásos vadász valamint vadászatra jogosult rengeteg időt és pénzt spórolhat meg. Kérdéses, hogy hazánk vadásztársadalma megérett-e már egy ilyen jellegű digitális rendszer működtetésére. Az E-Hunting alkalmazását véleményem szerint jó pár évig kötelezővé tenni nem érdemes, viszont használatának utat kell nyitni, hiszen van számos olyan tagság, aki már alkalmas egy ilyen rendszer problémamentes használatára. Az online vadászati napló megalkotása mellett folyamatban van az online társas vadászati napló létrehozása, mely a jövőben szintén előrelépést és könnyítést hozhat a vadászati tevékenység dokumentálásában.